

ይነጋል በላቸው

1. በትግራይ፣ በመታከል፣ በወለጋና በሌሎች አካባቢዎች በዘር ሐረጎቻቸው ምክንያትም ሆነ ሆነን ለማሰበር በሚል በተቀሰቀሰ ጦርነት ሳቢያ ሕይወታቸውን ያጡ ወገኖቻችንን ፈጣሪ ነፍሳቸውን በገነት ያኑርልን። አማሮችን በተለይ ከነሽመልስ አብዲሳና ከነታዬ ልብ-ደንዳና ሠይፍ ፈጣሪ ይታደግልን። የንጹሐን ደም መፍረዱ ባይቀርም እኛንም አሁን የሚሰማንን ንዴትና ቁጭት አንድዬ ይቀንሰልን። አንዳንዴ አለመገደል ከመገደል እንደሚብስ ቋሚዎች ያውቃሉ - የተገደለህ ተገለገለ።

2. ቋንቋ የመግባቢያ መሣሪያ እንጂ የዘር ሐረግ መገለጫ አይደለም። በዓለም እንዳሉ ከሚገመቱ ሰባት ሽህ ገደማ ቋንቋዎች ውስጥ የሰው ልጅ አንዱን ወይም አንደኛው የተወሰኑትን ይናገራል። ቋንቋ በምንም ዓይነት መንገድ በደም ከአናት አባት ወደ ልጅ አይተላለፍም፤ በውርስ ረገድ ቋንቋ ከበሽታና ከሁብት ንብረት እንኳን ያነሰ ነው - በመለማመድ ወይም በመማር ብቻ ስለሚገኝ፤ ከበሽታዎች መካከል የተወሰኑት በደም ይተላለፋሉ። ሌላው ይቅርና አረማመድና አተያይም ከቁም ነገር ተቆጥሮ አንዳንድ ልጆች ሲፈጠሩ ልክ እንዳባታቸው ሲንሻፈፉና ሲናገሩ ልክ እንዳገታቸው ሲንተባተቡ ይስተዋላሉ - ቋንቋ ግን በጭራሽ ከማንም ከምንም አይወረስም። በልጅነትህ ከወለጃችሁ ተነጥቀህ ጫካ ብትወረወር እንደእንሰሳት በደመ ነፍስ ትጮሃለህ እንጂ ቋንቋ አይኖርህም - ይህንን እውነት በአስተሳሰብ ከከብት አምብዘም ለማይሻሉት የቀድሞና የአሁን ወያኔዎች በመርፌ ውጭቸው ወይም በቀሰም አድርጋችሁ ጋቷቸው። አንተ ተረኛውና የአህዲድ/አነግ/ብልጽግና አባሉ ወንድሜ ኦሮምኛን መናገር የቻልከው ይህን ቋንቋ በሚናገሩ ቤተሰቦችና ማኅበረሰብ ውስጥ በድንገተኛ አጋጣሚ - ሳትወድና ሳትፈቅድ - በመገኘትህ እንጂ "ዕድለኛ" ስለሆንክ አይደለም። ሌላውም ቋንቋ ሁሉ እንደዚሁ ነው። ቋንቋ እንደማንኛውም ፍጡር የሚወለድ፣ የሚያደግና የሚሞት ነው - ግን ጊዜ ሰጠኝ ብሎ በዐዋጅና የንጹሐንን አንገት በሜንጫ በማረድ ሳይሆን በራሱ ሆነ። የቋንቋ አርበኝነት ሞኝነት ነው፤ ከተፈጥሯዊ ሂደት ጋር በከንቱ የመታገል ጅልነትም ነው። ቋንቋን ልትጠቀምበት እንጂ ልታመልከው አልተፈጠረም። ለሦስት ቀን ምድራዊ ዕድሜ ብለህ በቋንቋ ምክንያት ዘላለማዊት ነፍሰህን አታጎሳቁለት ወንድሜ ደቻላ። በኦሮምኛህ የምትኮፈሰው ወንድሜ ምናልባት አያቶችህ አገውኛ ወይም ደራሳኛ ተናጋሪ ነበሩ። በትግርኛ "ቋንቋሽ" በኩራት የምትበጣጠሽው አብረኸት አሁኑ ቅድመ አያቶቻሽ ምናልባት ዛሬ ወንድሞችሽ እንደጦር የሚፈረሹቸውና እንደጠላት የሚቆጥሯቸው የጎጃም ገበሬዎች ሊሆኑ ይችላሉ። አለማወቅ ማወቅን እየደፈቀው በቀላል ነገር እንደዋዛ ሀገር ስትጠፋ አያየን ነው! (ለጊዜውም ቢሆን)

ስለሆነም አማርኛን በማጥፋት በኦሮምኛ ለመተካት እንቅልፍ አጥታችሁ የምትደክሙ ወገኖቼ እባካችሁን ወደ ቀልባችሁ ተመለሱ። በተለይም የአክራሪ ኦሮሞ የአነግ/አህዲድ/ብልጽግና ባለሥልጣናትና ቅጥር አክቲቪስቶች አደብ ግዙ። ይህን የምለው ለእናንተም ከማዘን ጭምር ነው። በዚያ ላይ ኦሮምኛን በየዋሃን ዘንድ እንዲጠላ አታድርጉት። ውብ ቋንቋውንና ትውፊቱን፣ ዘፈኑንና ረገዳውን . . . በአብዛኛው ኢትዮጵያዊ ዘንድ በክፉ እንዲታይ እያደረጋችት ያለውን ጥረት አቁሙ። እንዲህ ጨርቃችሁን ጥላችሁ ስታብዱ ሁሉም በአግራሞት እያያችሁ ዝም ያለው በአሳፋሪ ተግባራችሁ ተደምሞና የነገውን ዕጣችሁን ተረድቶ እንጂ ወዶላችሁና ፈቅዶላችሁ እንዳልሆነ ልብ በሉ። እዩን እዩን ያሉ አሁን የት እንዳሉ ተመልከቱ። መጨረሻሁን ለማሳመር እናንተ ከነሱ የምትበልጡበት ምድራዊም ይሁን ሰማያዊ እንዳችም ምክንያት የለም። ገደቡን ያለፈ ብልጠት ለወያኔም አልጠቀመ። የናንተ ብልጠት ከቁሱ ሚስትም በለጠና ከማሰገረም አልፎ በለበጣ እያሳቀን ነው። የጋራ አባቶቻችንን ታሪክ አንብቡና ከቁም በቀል የዕውር ድምብር ጉዞ ውጡ። አሁኑኑ! ነገ ጊዜ ላይኖራችሁ ይችላል። ጥጋቡን የተቆጣጠረ ወደርሁብ አይገባምና

የምለውን ቆም ብለችሁ አስቡበት። ጥጋብ መጥፎ መሆኑ ይገባኛል፤ የኪስ መወፈርና የዝንጎት ሥነ ልቦናም እንዲሁ።

አማራ የተባሉትን ወገኖች ለማጥፋት መሞከር ይቻል ይሆናል። አንድን ህዝብ ለምንም ዓላማ ተብሎ ለማጥፋት መሞከር ከፍተኛ የዘረ ድምር ቢኖረውም በሙከራ ደረጃና በተወሰነ ስኬት ታጅቦ ጥቂት መንዝ ይቻላል፤ የሀገራችን የቅርብ ጊዜ ታሪክ የሚመሰክረውም ይህንኑ መሪ ስውነት ነው። ሕወሐት የጀመረውን ኦነግ/አህዲድ/ብልግና የቀጠለው አማራን ከምድረ ገጽ የመደምሰስ ሂደት የሚጠቁመው ይህንኑ ነው። አማራን የማጥፋት ዘመቻው ይህንን ማሳበረሰብ ከቀደመ ርስቱና መኖሪያው በማፈናቀል ጭምር የታገዘ ስለመሆኑ በጉልበትና በጫካ ህግ ሽፋን የተወሰደበትን ግዛት በደሙ ሲያስመልስም አዲሶቹ ተረኞች እውነቱን ለመቀበል አለመድፈራቸውና ይባስ ብለውም ውጉብድናውን ራሳቸው መቀጠላቸው አንዱ ምስክር ነው። “የዐይጥ ምስክር ድምቢጥ” እንዲሉ አማራን የፈሩ ድኩማን ሁሉ እየተደጋገፉ ይህን ህዝብ ለማጥቃት ዐይናቸውን በጨው አጥበው ተነስተዋል። እስከምን እንደሚጓዙና እንደሚሳካላቸውም ልናይ ጊዜው ቀርቧል።

በዚህ አጋጣሚ ማሳሰብ የምፈልገው የአማራ ባለሀብቶች ሁለንተናዊ ጥንቃቄ ማድረግ እንደሚገባችሁ ነው። የአማራ ጠላቶች አማራን በሁሉም ረገድ ባዶ ማድረግ ዋና ዓላማቸው ነው። በልማት ረገድ የአማራን አካባቢዎች ማየቱ በቂ ምስክር ነው። ትግራይና ኦሮሞያ ከሰማይ የወረደ በሚመስል የበጀት መና ሲምበሽበሹና ሌላ ክልልን ሳይቀር በዕርዳታ ስም ብዙ ገንዘብ በማፍሰስ ተወዳጅነትን ሲያተርፉ አማራው ክልል ለስም የሚበቃ አንድ ነገር እንኳን የለውም፤ ኤሌክትሪክ፣ ስልክ፣ ሀኪም ቤት፣ ትምህርት ቤት፣ ወዘተ. ሁሉ በዳዴ ደረጃ ነው ያለው - ያላዝናል። ለነገሩ ልማቱ ቀርበት በድህነትም እንዲኖር በተፈቀደለት! እዚህ ላይ እንግዲህ ልማትን ብቻም ሳይሆን ሰውንም ማሳጣት አንዱ ዕቅዳቸው መሆኑን መዘንጋት አይገባም። ስለዚህ የአማራ የሆነን ባለሀብትና ምሁር በየሰብስብ አሰባሳቢ ከማሰርና ከመግደል ስለማይለሱ እንቅስቃሴን በመገደብና አስፈላጊውን ጥንቃቄ በማድረግ ረገድ እንዳትዘናጉ አደራ አለሁ። የሚያልፍ ቀን የማያልፍ ጠባሳ ጥሎ እንዳያልፍ ጉዳዩ የሚመለከታችሁ ጤነኛ የሁሉም ነገዶች አባላት ሁሉ በዚህ ነጥብ ላይ ትኩረት አድርጉ። እነዚህ ጉግማንጉጎች ልክ እንደነዚያኞቹ ሁሉ ያልፋሉ፤ የማይሸር ጠባሳ ትተው እንዳያልፉ ግን ሁሉም ወገን መረባረብ አለበት - የነጋበት ጅብ ማንንና የት ቦታ ላይ እንደሚነክስ አያውቅም። በበቀልና በጥላቻ የተሞላ ሰውም በመጥፎ ተግባሩ ለትውልድ የሚተርፍ መጥፎ አሻራ ሊተው እንደሚችል አይረዳም። ሰሞኑን የምሰማው ዜናና ሀተታ የሚጠቁመው ሰዎቹ ለይቶላቸው ማበዳቸውንና ምንም ዓይነት ወንጀል ከመሥራት እንደማይመለሱ ነውና አባካችሁን በዚህ ረገድ ጥንቃቄ አይለየን። ዝርዝሩን ትቼው ነው። እንጂ ስለሽመልስ ቁማር ብዙ ባወራ ደስ ባለኝ።

መጨው እውነት ይህንን ይመስላል። አማርኛ የተሠረበትን ደባና ተንኮል ሁሉ ደረማምሶ ነፃ ይወጣል። የሽመልስ አብዲሳና የአቢይ አህመድ ፈጭ በቅርብ ሲቀጭ የኢትዮጵያን ከ80 በላይ ነገዶች በእኩል ያገለግል የነበረው አማርኛ ትንሣኤውን ያገኛል። ያም የሚሆነው ሌላ የተሻለ ምርጫ ባለመኖሩ ነው። አማርኛና አማራ የሚባሉት ግንኙነታቸው እጅግ ደብዛዛ ነው። እንግሊዝኛ የእንግሊዛውያን ንብረት እንዳልሆነ ሁሉ አማርኛም የኢትዮጵያና የኢትዮጵያውያን እንጂ የአማርኛ (ብቻ) አይደለም። ከኦሮሞኛ በላይ አማርኛን የሚናገሩና ቅኔና ስምና ወርቁን የሚያቀላጥፉ አክራሪ ኦሮሞዎች እንደ ድልድይ የሚያገለግላውንና የሁሉም እንጂ የማንም የግል ንብረት ያልሆነውን አማርኛን ለማጥፋት እንዲህ የሚራወጡት አማርኛን እየተጠቀሙ መሆኑ ራሱ ግርምትን መፍጠሩ እንዳለ ሆኖ የበሉበትን ወጪት ሰባሪ የሆኑት እነዚህ ሰዎች አማርኛን ባይናገሩ ኖሮ አሁን በየክልሎቹ እየተራወጡ “ዓለም አቀፍ ኦሮሞኛን የማስፋፋት ዘመቻ” የፊርማ ሥነ ሥርዓት ላይ ባልታዩ ነበር (በአማርኛ መጽሐፍ ደርሰው በሽያጩ ገንዘብ እንጀራ እየበሉበት “አማርኛን አትናገሩ” ሲሉ በጭረሻ አያፍሩም አኮ! እንዴቱን ያህል ቢረገሙና ቢደነቁሩ

ይሆን)። “ልጅ ያዩከው ለእራት አይበቃም” እንዲሉ ሆኖ፣ የአለዋቂ ሳሚ ነገርም ሆኖባቸው እንዲህ ሲንቀዠቀዠ ማየት ለጊዜው ቢያስገርመንም የነገውን ለምናውቅ ምራቅ የዋጥን ዜጎች በዚህ የ”ሕጻናት ልጆች” ጊዜያዊና ቀድሞ የተነገረለት ግርግር አንደነግጥም። እግዚአብሔር ራርቶ ካላለዘበልን በስተቀር እንዲያውም ከዚህም የከፋ አሳዛኝ ሁኔታ እንደሚገጥመን እንጠብቃለን። ለማንኛውም ቋንቋም ሆነ ባህል በወረራና በአስገዳጅ መንገድ እንደሚይስፋፋ ታሪክ ራሱ ሳያው ምሥክር መሆኑን ልብ እንበል።

3. “አቢይ አህመድ ጠፋ፣ ታመመ . . .” ምናምን እያለችሁ ጥቂት የማይባሉ ተቃዋሚዎቹን የምታስገመዡ አደብ ግዙ። ይህ ሩጦ ያልጠገበ አቢይ የሚባል ጎልማሳ “ሞትኩ” የሚል ዜና በማሰራጨት የሚደሰትና ጠላት ወዳጅን በመለየት ጉዳት ለማድረስ የሚፈልግ ከሆነም ይህ ዓይነቱ ጊዜ ያለፈበት ነገር ጠቃሚ አይደለምና ወዳጅ ካለው ይምከረው። የሕጻን ጠባይ ለትልቅ ሰው ስለማይገጥም ግዴላም ይቅርበት። የዕቃ ዕቃ ጨዋታ በትልቅ ሀገራዊ ፖለቲካ መክተት ለትዝብት ይዳርጋል። ደግሞም ምናልባት ለሚፈልገው አንድ ዓለማዊ ሲባል ከሚዲያ ተደብቆ ሀገር ምድርን ከማወዛገብ ጀምሮ እንዳይረበሽ ወዳጅ ዘመድም እንዳይደናገጥ ሲባል በቲቪ አንዴ ብቅ ብሎ አለሁ ማለትም ይቻላል። ራስን ማጀትና ሳሎን ውስጥ ወሽቆ አገርን ማስጨነቅ ጥሩ የአመራር ዘይቤ አይመስለኝም። በበኩሉ አቢይ እንዲማርና እርምጃውን እንዲያስተካክል እንጂ ሌላ መጥፎ ነገር እንዲደርስበት በጭራሽ አልመኝለትም። ባሕርይውን እንዲገራለትና “የሰፈረበት ዛር እንዲሰክንለት” ግን ለፈጣሪ እንጸልይለት - ጨርሶ ሳያጠፋን በፊት። አንዳንድ ዛር ፈረሱንም ሳይቀር ያሰቃያል!

4. አማርኛን የጠሉና ላለመናገር የማሉ ወገኖች ውሳኔያቸውን በ“አስቸኳይ” ይቀልብሱና ይህን ቋንቋ ይልመዱ፤ ይነጋገሩበት - ከነጽሑፋ። ዓለም ያደነቀውንና ብዙ ፈረንጆች በፍቅር የሚማልሉለትን ይህን የአፍሪካ ኩራት የሆነ ቋንቋ መናቅ ትልቅ ዋጋ ያስከፍላል። የአስካሁኑን እንርሳው። ነገን እናሱብ። ነገ ደግሞ ሌላ ቀን ነው። ስንሻውና አምባቸው በግድ አራት ኪሎ ቤተ መንግሥት ይገባሉ ብለህ ደግሞ አትጠብቅ። ኢትዮጵያ መኖር ካለባት፣ የኢትዮጵያ ትንሣኤ መበሠር ካለበት፣ ሀገራችን ከሙታን መንደር ተለይታ ሳያውነትን መለበስ ካለባት ጎይቶምም ይምጣ ገመቹ፣ ለሬቦም ይምጣ ኤርሴዶ፣ ያሲንም ይምጣ ገ/ክርስቶስ . . . ይህን ተለያይቶ የማይለያይ የወርቅ ፊትል ሀዝብ የሚመራው በሌላ ቋንቋ ሳይሆን በአማርኛ ነው - ስምታችሁኛል - በአማርኛ! ሀገር በየ50 ዓመት አይጠፈጠፍም፤ ሀገር ቁጣ አይደለም . . . ይህን የአንድ “ዕብድ ሰው” “ራዕይ” ለነፈዞቹ ንገሯቸው።

5. ሁሉን ቢያወሩት ሆድ ባዶ ይቀራል። . . . ግን ግን ሕዝብ አዳም ጠባቢን ድልድይ መሻገር ከፈለግሽ ጠንክረሽ ጸልይ። መሆን ያለበት ሁሉ በጊዜው ይሆናል። የወርቅና የአልማዝ ዘመን እንዳለ ሁሉ የእንጨትና የኩብት ዘመንም አለ። ዝግባና ወይራ ጠፍቶ ደደሆና እምባጮ ሞፈር እየሆኑ ነው፤ ጋኖች ጠፍተው ወይም በፍርሀት ምክንያት ተደብቀው ምንቸቶች ጋን እየሆኑ ነው፤ ሀገርን የመምራት ዕድል አውላለ ሜዳ ላይ ወደቆ ያገኙ የአጋንንት ጭፍሮች እያደረጉ የሚታዩት ሁሉ ቀስ በቀስ መወገዱና አሁን የት እንዳሉ እንኳን በማናውቃቸው አዳዲስ መልካም አረኞች መተካቱ አይቀርም፤ ፈር የለቀቀ የጉዞ መስመር ውስጥ የገባን ዜጎች እንጠንቀቅ። መለእክት በፈጣሪያቸው በተፈተኑ ጊዜ ቅዱስ ገብርኤል “ንቁም በበሳላዌነ እስከ ንረክብ አምላክነ!” ያለው ለዚህ ዘመን ኢትዮጵያዊም የሚሰጠው አስተምህሮ ቀላል አይደለምና በየነፋሳቱ ሳንወናበድ ትክክለኛውን ፍላጭ ሔር በትግስትና በጸሎት እንጠባበቅ። በመንፈሳዊውም በዓለማዊውም ዓለማት የገጠሙን መሪዎች እንዳይሆኑ ሆነው በመበለሻሸት የዲያብሎስ አገልጋይ ሆነው ተገኝተዋልና ከአንድዬ በስተቀር መፍትሔና መሸሻም የለንም። እርሱም ስለማያሳፍረን በቅርብ የሠራውን አስገራሚ ድርጊት በቅርብ ይደግመዋል፤ አሜን ነው ታዲያ! አሜን።

ma74085@gmail.com